

Veronica Blumenthal, Seniorforsker

Forholdet mellom lokalsamfunnet og fritidsboligbefolkningen -
sosialt bærekraftig?

Høgskolen
i Innlandet

Utgangspunkt

- Systematisk litteraturgjennomgang
 - Nordisk fritidsboligforskning (2007-2020)
 - Akademisk og “grå” litteratur
n = 724 → 425 → Sosial bærekraft = 42

Bakgrunn

- Antall fritidsboliger øker

Bakgrunn

Bakgrunn

- Antall fritidsboliger øker
- Fritidsboliger blir i økende grad bygget som helårs fritidsboliger
- Som fører til økt tilstedevære av fritidsboligeiere i lokalsamfunnet

Er det et problem?

Studier peker på et relativt lavt konfliktnivå mellom fritidsboligeiere og lokalsamfunnet:

- 80% av ordførerne sier fritidsbefolkningen har positiv påvirkning på det sosiale livet i kommunen (Kroken et al., 2010)
- 69% mener at fritidsbefolkningen har en positiv effekt på kultur- og opplevelsestilbudet (Kroken et al., 2010)
- 52% av innbyggerne i rurale kommuner har venner blant fritidsboligbrukerne i egen kommune (Rye, 2011)
- **Men...**

Er det et problem?

Allerede for 10 år siden rapporterte lokalbefolkningen om at fritidsboligutviklingen var i ferd med (eller allerede hadde) nådd deres tålegrense

Bakgrunn

Distrikt Mer

Tips oss Lengsting Radio TV Kontakt oss

Fortvila beitekonflikt i hytteområde: Kommunen måtte arrangere «fredsmøte»

Hytteegnarar seier dei er redde for å gå på tur. Bønder seier dei er bekymra for beitedyra sine. Det helle har tilspissa seg dei siste åra.

Åshild Siben
journalist

Ragnhild Moen Hole
gjenningsid
journalist

Virksomheter på Kvamsfjell/Skibbu
i Nord-Fron

Publisert 20. sep. 2021 kl. 07:55
Oppdatert 22. sep. 2021 kl. 20:00

BEITEKONFLIKT: Storfå på Kvamsfjell beiter ved hytterne. Beitedyr i møte med hyttefolk har vore årsaken til årelange konflikter.

FOTO: ASHILD SIBEN / NRK

NORSK FRILUFTSLIV

HYTTER - VÅRE PROJEKTER - TILBUD - PUBLISASJONER - OM OSS - KONTAKT - NORSK - EN Q

En gjest og en plage

Debatten | Hytte

Mener snøscooter-forslag vil skape konflikt i hytteområder

Publisert 18. august

DEBATTEN LEDER HAFJELL ØYER ØYERFJELLET

Fjellet renner over av folk...

Debatten | Hytte

9000 hyttefolk på Kvamskogen vil ikke betala bompengar for trygare veg

Ein tunnel skal trygg rasutsette Tokagelet i Kvam herad. Hyttefolk på Kvamskogen kan få mindre gjennomgangstrafikk, men vil ikkje bli opp for løysinga.

NRK

LOGG INN

Nyheter Sport Kultur Humor Distrikt Mer

Ytring

Markspist av hyttebygging

Det stemmer ikke at fritidsboliger beslaglegger en minimal del av norsk natur.

Bjørn P. Kattenberg
Seniorforsker, Norsk institutt for naturforskning (NINA)

Publisert 27. mai kl. 13:35

INN
Høgskolen
i Innlandet

østlandsforskning
Eastern Norway Research Institute

Hva vet vi?

- Når skillet mellom oss og «*dem*» er mindre er lokalbefolkningen mer positive til fritidsboligutviklingen (Rye, 2011)
- Lokalbefolkningens holdninger til fritidsboligutviklingen og eierne påvirkes av fordelene man opplever å få fra utviklingen (Farstad, 2011)
- Det er behov for å både opprette flere møteplasser og for å skape og fremheve de kollektive fordelene fritidsboligutviklingen genererer for lokalsamfunnet (Farstad & Almås, 2009).
- Men hvordan?

Hva vet vi?

- Fritidsboligeiere er en underutnyttet ressurs:
 - Som besitter: (Nordbø, 2008, 2014)
 - Kapital
 - Høy utdanning
 - Relevant erfaring (ledererfaring, styreerfaring, gründererfaring, etc.)
 - Potensielt relevante nettverk
 - Som er interessert i å bidra (Flognfeldt, 2002; Lier & Solbakken, 2019, Nordbø, 2014).

På hvilken måte ønsker fritidsboligeiere å bidra?

Vehicles for knowledge transfer/areas of participation	Tinn		Øyfjell	
	Number	%	Number	%
Be a mentor for a local company	61	7	7	4
Be part of the board of a local company	108	13	9	5
Sit on a committee for local development	73	9	5	3
Make an effort to develop local business life	66	8	5	3
Move or establish your own company	26	3	1	1
Get involved in local political work	12	1.5	0	0
Participate in establishing local meeting arenas	39	5	4	2
Participate in local neighbourhood activities and collective work	92	11	27	15

(Nordbø, 2014, p. 1652)

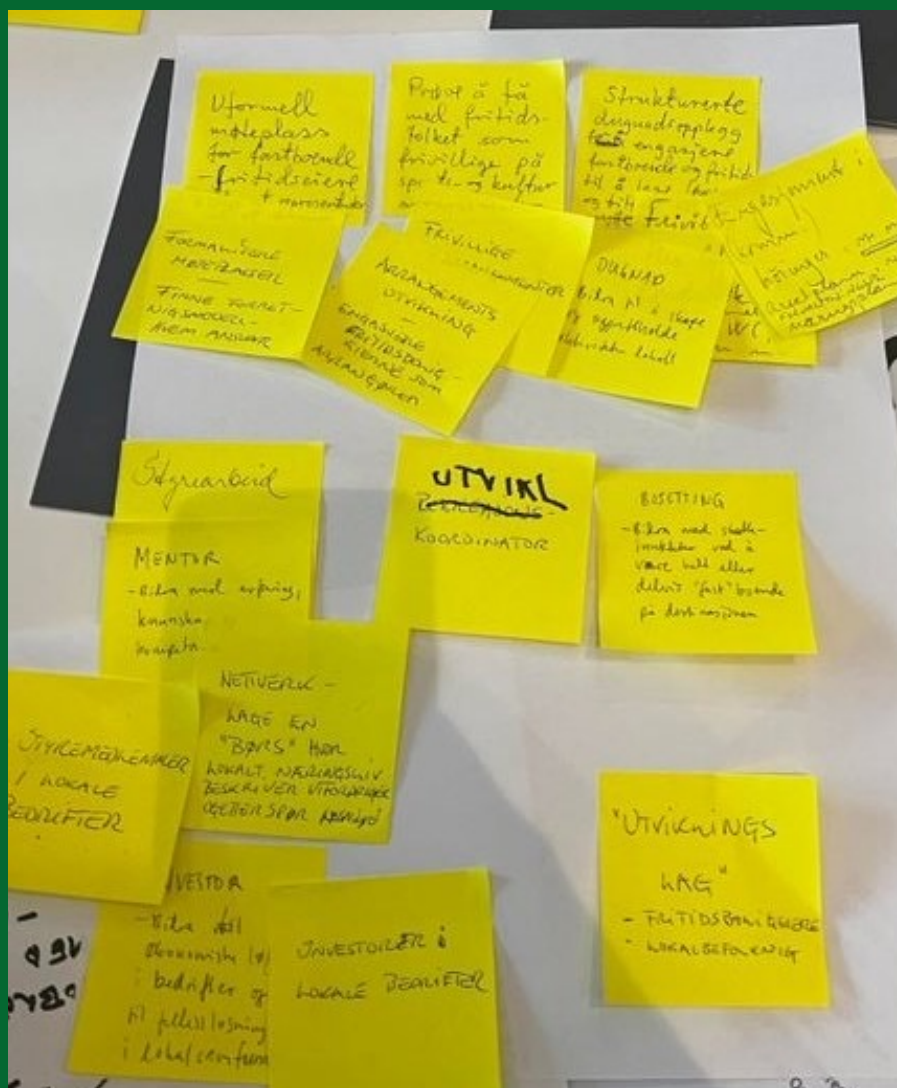
Hva vet vi?

- Fritidsboligeiere er en underutnyttet ressurs:
 - Som besitter: (Nordbø, 2008, 2014)
 - Kapital
 - Høy utdanning
 - Relevant erfaring (ledererfaring, styreerfaring, gründererfaring, etc.)
 - Potensielt relevante nettverk
 - Som er interessert i å bidra (Flognfeldt, 2002; Lier & Solbakken, 2019, Nordbø, 2014).
 - Men, tilrettelegging for dette mangler (Flognfeldt, 2002; Nordbø, 2014; Robertsson & Marjavaara, 2015) og få kommuner jobber bevisst med dette (Kroken et al., 2010).

Hva har man gjort andre steder?

- Skape og videreutvikle formelle og uformelle møteplasser
 - Tilrettelegge for felleskap knyttet til spesifikke interesser
 - Fleksible coworking spaces
- Felles utviklingsprosjekter
- Folkemøter om investeringsmuligheter i lokale bedrifter
- Tilrettelegge for praksis-flytting for frie yrker

Et lite skritt i retning
av en løsning?

Pågående forskning

- Caseområde: *Gålå, Skåbu og Kvittfjell* i Innlandet
- Nedenfra og opp tilnærming (bottom-up)
- Et bredt spekter av lokale interessenter invitert for å sammen utvikle tiltaksforslag

østlandsforskning
Eastern Norway Research Institute

Vil du vite mer?

Les mer om forskningen bak:

[Fritidsboligbefolkningen og lokalsamfunnet - Kan fritidsboligeierne bli en ressurs for lokal utvikling? - Østlandsforskning \(ostforsk.no\)](#)

[Kunnskapsstatus fritidsboliger i Innlandet 2021 - Østlandsforskning \(ostforsk.no\)](#)

Ta kontakt:

veronica.blumenthal@toi.no

Referanser

- Arnesen, T., Blumenthal, V., Bråttå, H.A., Ellingsen, W., Ericsson, B., Kvamme, S., Lurfald, M. & Moe, W., (2021). *Fritidsboligen og innlandssamfunnet: en kunnskapsstatus*. Høgskolen i Innlandet, Lillehammer.
- Blumenthal, V. (2021). Fritidsboligbefolkningen og lokalsamfunnet: Kan fritidsboligeierne bli en ressurs for lokal utvikling? *Skriftserien 2021* (22). Østlandsforskning, Lillehammer. <https://www.ostforsk.no/forskningsomrader/regional-utvikling-fjellomrader/kunnskapsstatus-fritidsboliger-i-innlandet-2021/>
- Farstad, M. (2011). Rural residents' opinions about second home owners' pursuit of own interests in the host community. *Norwegian Journal of Geography*, 65(3), 165-174.
- Farstad, M. & Almås, R. (2009). Fra økt konfliktpotensial til vinn/vinn: Hvordan kan bygdefolk flest tjene på fritidsboligbrukernes tilstedeværelse i bostedskommunen? *Tidsskriftet UTMARK*, 2009(1). https://utmark.org/portals/utmark/utmark_old/utgivelser/pub/2009-1/art/Farstad_Almaas_Utmark_1_2009.html
- Flognfeldt, T. (2002). Second-Home Ownership: A Sustainable Semi-Migration. I A. M. Williams & C. M. Hall (Red.), *Tourism and migration: New relationship between production and consumption* (s. 187-203). Kluwer Academic Publishers.

Referanser

- Kroken, A., Logstein, B., Storstand, O. & Villa, M. (2010). *Norske kommuner og fritidsbefolkningen: Kommentert frekvensrapport*. Norsk senter for bygdeforskning. N. s.f. bygdeforskning. <https://ruralis.no/publikasjoner/r-0910-norske-kommuner-og-fritidsbefolkningen-komentert-frekvensrapport/>
- Lier, A. A. & Solbakken, K. O. (2019). *Analyse på kobling mellom deltidsinnbyggere og lokalbutikk - basert på en gjennomgang av utvalgte fritidsboligundersøkelser gjennomført av Norsk Turistutvikling i perioden 2014-2019*. N. Turistutvikling.
- Nordbø, I. (2008). *Hyttefolk = Nyttefolk?* [Rapport]. Fjellregionsamarbeidet, KRD. http://www.regjeringen.no/nb/dep/krd/dok/tidsskrift_nyhetsbrev/2008/regionalnytt-nr-4-2008.html?id=506115#nyrapp
- Nordbø, I. (2014). Beyond the Transfer of Capital? Second-Home Owners as Competence Brokers for Rural Entrepreneurship and Innovation. *European Planning Studies*, 22(8), 1641-1658.
- Robertsson, L. & Marjavaara, R. (2015). The Seasonal Buzz: Knowledge Transfer in a Temporary Setting. *Tourism Planning and Development*, 12(3), 251-265. <https://doi.org/10.1080/21568316.2014.947437>

**Høgskolen
i Innlandet**